

Taller per a famílies Xarxa de criança i educació 0-6 La Florida Les Planes

Presentació

La missió de les Xarxes de criança i educació de 0-6 anys és la de col·laborar per donar suport a les famílies en la tasca de criança i educació dels seus fills i filles per què despleguin al màxim les seves potencialitats i creixin autònoms solidaris i feliços. En aquest sentit, un dels objectius de la Xarxa és:

Eixamplar l'àmbit d'atenció dels PEE, que s'havia centrat en l'etapa d'escolaritat obligatòria, posant l'accent en l'etapa 0-3 -impuls d'espais familiars, promoció de la detecció precoç, acompanyament a les famílies en la seva tasca educadora, tallers de criança positiva, etc.

Per tal d'oferir suport a mares i pares durant la criança, s'ha organitzat el *Taller per a famílies*. Aquesta és una proposta per a famílies amb fills i filles de 0 a 6 anys que ofereix l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat en el marc del Pla Educatiu d'Entorn 0-20, a través de la Xarxa de criança i educació 0-6 La Florida Les Planes.

El taller ha reunit un grup de mares i pares un dia a la setmana i s'ha desenvolupat en quatre trobades d'una hora i mitja, en el període d'octubre a novembre de l'any 2020.

La proposta inicial era en format presencial, però degut a les circumstàncies derivades de la crisi sanitària provocada per la Covid 19, s'ha desenvolupat en format virtual.

Durant aquestes quatre trobades s'ha volgut fomentar la criança i educació positiva, compartint vivències, experiències i recursos a les mares i pares per acompanyar a créixer als infants autònoms i amb autoestima.

Aquest taller es desenvolupa en un espai de suport i cura entre les persones participants a través de l'escolta i el diàleg. El fet de disposar de moments d'experiència i reflexió compartida permet transformar comportaments i dinàmiques establertes a través de les propostes de les mateixes persones participants i de les conductores del taller.

Promou funcions preventives alhora que facilita la consolidació i millora d'actituds i estratègies per facilitar el benestar de la família durant la criança i educació, tal com va fer la recomanació de Ministres Europeus (REC 2006,19) en el marc de la parentalitat positiva.

Valors i objectius del Taller per a famílies

Els valors base i que es volen promoure amb el taller són els següents:

- Confidencialitat: tractament respectuós de la informació que aporten les persones participants.
- Conversa dialògica: consideració de totes les aportacions de les persones participants posant-les en igual valor.
- Generositat i solidaritat: compartir informació i recursos amb i entre les persones participants.
- Honestedat: transparència en les propostes i les actuacions.
- Perspectiva de gènere: foment de l'apoderament igualitari entre dones i homes, mares i pares en la criança i educació dels seus fills i filles davant el desequilibri observat entre un gènere i altre.
- Empatia: afavorir la comprensió de l'altre i respectar-la.
- Responsabilitat: apoderar a les persones perquè se sentin capaces de prendre el control de les situacions per a poder-les millorar.
- Cooperació: fomenta l'aprenentatge entre iguals i la col·laboració dels participants.
- Inclusió: totes les persones participants tenen el dret a participar i a sentir-se reconegudes i respectades en la seva singularitat, en la seva diversitat.

Els objectius del Taller per a famílies:

1. Facilitar un espai de cura, reflexió i diàleg on compartir recursos educatius que acompanyin a la criança positiva.
2. Promoure una educació i criança responsiva que faciliti el benestar i el desenvolupament de cadascuna de les persones que formen part de la unitat familiar.
3. Cohesionar el grup de pares i mares participants per afavorir una xarxa social de suport mutu conformada per les famílies participants.

Desenvolupament del Taller per a famílies

Les sessions grupals tenen un abordatge experiencial participatiu, interactiu i dinàmic en el que són acollits els diferents plantejaments familiars.

S'analitzen i revisen situacions presentades per les persones participants, oferint-ne una anàlisi i orientació col·lectives, i acompanyant els processos que sorgeixen en les sessions.

Amb l'objectiu de facilitar el desenvolupament i el reconeixement de les pròpies habilitats parentals dels i les participants, les activitats van dirigides a la reflexió i construcció d'un coneixement compartit que permet comprendre i transformar alguns comportaments i dinàmiques perjudicials establertes; alhora que també ofereix eines, pràctiques i recursos saludables per als participants.

Espai: Pel que fa a l'espai, s'ha adequat el format habitual a sessions en línia que han permès a les persones participants accedir des de casa a través d'un enllaç facilitat prèviament.

Desenvolupament: L'inici de les trobades el marca l'espelma, que s'encén per indicar que ja comença la reunió. Les formadores fan propostes a partir d'elements que ajuden a la reflexió, i a partir de les quals es genera diàleg i coneixement compartit. Cada sessió es tanca amb un paraula que cada participant escriu sota la consigna: "Què t'emportes?".

Comunicació: s'ha habilitat un grup a través d'una aplicació del telèfon per facilitar la comunicació de forma àgil. Aquest grup ha servit per compartir la síntesi de cada sessió, fer el recordatori de la trobada o donar informació, tant per part de les conductores, com de les famílies.

Contingut del Taller per a famílies

El treball compartit i de reflexió del Taller es relacionen amb els següents continguts:

- Els estils educatius, les dinàmiques dels grups familiars.
- El referent adult – Emocions i sentiments i els efectes en la criança i en l'educació.
- La gestió de les expectatives, les preocupacions, les angoixes i les frustracions en el si del grup familiar.
- Les normes i els límits en la criança.
- La cura d'un mateix per tenir cura de la família.

A continuació us oferim una síntesi dels continguts de les trobades del Taller per a famílies amb infants 0-6. A cada sessió s'ha fet un resum que ha estat compartit amb les persones del grup la setmana posterior a la sessió, d'aquesta manera s'ha recordat la sessió i alhora s'ha convocat a la següent trobada.

1. Les figures referents, models educatius. Connectem amb la pròpia experiència educativa i en els models i referents viscuts per part dels pares i mares. A partir d'una lectura posem la mirada en:
  - Identificar aquells que ens han acompanyat.
  - Valorar el què hem après de les persones que ens han acompanyat.
  - Reconèixer la importància d'haver estat acompanyats.
  - La influència que aquest acompanyament rebut (en positiu o en negatiu) ha exercit sobre nosaltres i la nostra manera d'entendre l'educació cap als nostres fills.
  - Veure quins comportaments estem reproduint o, pel contrari estem fent diferent.

Es comparteix la idea que els fills i filles aprenen els nostres costums, les normes de comportament, les formes d'expressió o de relació amb cada cosa que fem. Per això és important que siguem

conscients del nostre paper com a models. De la mateixa manera, la comunicació i el llenguatge que anem introduint les persones adultes és clau i, en definitiva, la nostra manera de veure i estar en el món.

2. Les necessitats i els interessos dels infants. Compartim a l'entorn de la pregunta "Què fem quan les criatures no ens fan cas?" Parlem de la importància d'identificar quines són les necessitats no expressades dels infants. Per exemple, si corren i criden a unes hores que volem que vagin calmant-se, caldrà veure si han pogut tenir espais on alliberar l'energia durant el dia. També pot ser que estiguin reclamant atenció i vulguin estar amb els pares, de quina manera es pot estar al seu costat i generar moments de complicitat i sintonia.

Veure com aquesta situació fa sentir al pare i la mare i quin comportament se'n deriva. Què fomenta aquest comportament? Es repeteix en situacions similars? Compartim una mirada creativa, pensar respostes i estratègies diferents a les habituals per canviar situacions habituals o que es repeteixen sistemàticament.

3. Reforçar actituds i conductes en els fills i les filles que siguin saludables i desitjables. Plantegem el potencial d'afavorir situacions que promoguin i refermin aquestes actituds i comportaments que valorem importants en les nostres criatures. Pensem entre tots algunes possibles situacions que podem crear a l'entorn de la nostra relació familiar, en què ens sigui fàcil reforçar comportaments desitjables i en què sigui possible el comportament que volem potenciar; per exemple, que sigui més autònom.

4. Els límits. Els límits són una guia que marquem els adults, sobretot amb les nostres accions, amb el nostre model de comportament. Segons cada família seran diferents: en el menjar, en qüestions quotidianes com veure la televisió, jugar ... És important que els criteris de normes de comportament siguin clars i estables, i que les conseqüències de sobrepassar el límit estiguin ajustades a les edats i característiques de els nostres fills i filles. Els infants necessiten saber què s'espera d'ells, per això és important explicar les coses i avisar abans, anticipar. Quan el límit ja està establert i interioritzat (tant per ells com per nosaltres), no hi ha cap problema en poder negociar i fer algunes concessions, deixant clar que ho són.

Quan prenem decisions educatives cal que ens plantejem: El que estem fent: ens ajuda a arribar a on volem? Facilita o dificulta el desenvolupament de l'infant? El fa més o menys autònom?

5. La cura d'un mateix, d'una mateixa. És vital dedicar-se un temps i un espai de cura per poder tenir cura també dels fills i filles. Parlem de com la idea de "desviure's pels fills" porta a un desgast i de com l'expectativa social moltes vegades no preveu la necessitat de poder cuidar-se d'un pare o una mare. Com tantes vegades aquest erroni mandat social ens genera grans remordiments. Cal cuidar-se per poder cuidar, perquè del que es té se'n pot donar.

Finalment, adjuntem en forma de decàleg les reflexions a l'entorn dels comportaments dels adults que hem anat destacant al llarg del taller per ajudar als fills i les filles a créixer amb autoestima.

- Respecte i atenció. Amor incondicional: parlar amb calma i un to de veu pausat. Important NO: cridar, insultar, culpabilitzar, ridiculitzar, ser irònic amb ell/a, menysprear, amenaçar, atemorir, insultar, comparar. Aquestes conductes debiliten a l'infant i no l'ajuden a aprendre què s'espera d'ell.
- Cuidar el to de veu, les mirades i l'estar present: El llenguatge no verbal transmet més que el què diem de forma verbal.
- Respecte i permís per deixar-los ser qui són: Prendre consciència de si projectem o aboquem en els fills i les filles les frustracions o desitjos no satisfets.
- Escoltar per comprendre i no només per respondre: mirar a l'infant als ulls quan estigui parlant (No mirar el mòbil), interrompre quan expliqui alguna cosa, conversar i evitar interrogar.
- Mantenir la connexió emocional: connectar amb la criatura, buscar moments especials, complicitats.
- Deixar que es responsabilitzi i prengui decisions per si mateix/a: la sobreprotecció dificulta que aprenguin estratègies i no evita frustracions.
- Empatitzar i donar importància a allò que sent, a allò que expressa.
- Reforçar positivament: Valorar l'esforç i les passes endavant més que el resultat.
- Estima el teu fill, la teva filla, accepta'l/-la com és per ajudar a que es conegui i s'estimi.
- Som model i testimoni. Cuida la teva autoestima.

Valoració del Taller per part de les famílies participants

Aquestes són les imatges representatives d'allò que s'emporten del taller les persones participants. [Cartes del BES](#)

CARTA 15: Educar amb contradiccions. La importància de ser conscients.

CARTA 2: La xarxa que ens sosté i ens acompanya.

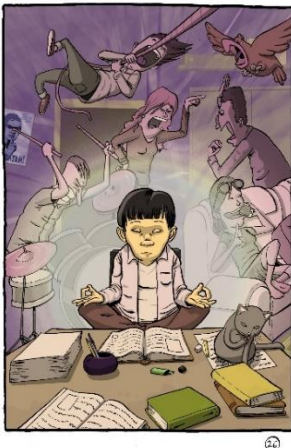
CARTA 16: Gaudir al màxim amb l'experiència d'educar.

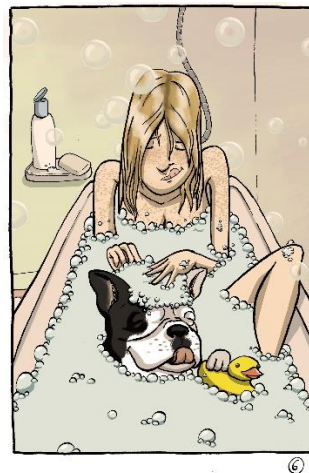
CARTA 4: Introspecció, importància del mirar-se a un mateix com a model i referent educatiu.

CARTA 26: Esforçar-nos per trobar moments de cura.

CARTA 6: Fer dels moments quotidians moments de vincle gaudi.

Bibliografia i enllaços d'interès

- Bach, E.; Martí, C. (2013). *Por amor a mi familia. La fuerza emocional del vinculo con nuestros padres*. Plataforma.
- Barrutia Leonardo, A. (2009). *Intel·ligència emocional en la família*. Córdoba: Toromítico.
- Gimeno, X., i Careta, A. (2016). *Joc de cartes per a adults en família*. Barcelona: Barcelona Espai de Supervisió.
- Harrison, S. (2005). *La infancia feliz*. Ediciones La Llave.
- Hellinger, B. (2011). *Ordenes del amor*. Herder
- Riera, R. (2010). *La connexió emocional*. Octaedro.
- Thió, C. (2013). *M'agrada la família que m'ha tocat*. Eumo Editorial.
- Web Xarxa de Criança de l'Hospitalet: http://www.l-h.cat/educacio/1037990_1.aspx
- Web amb recursos per a famílies. Departament d'Educació. <http://educacio.gencat.cat/ca/arees-actuacio/families/>

Autores:

Sílvia Blanch Gelabert i Neus Ballesteros Ventura

BES (Barcelona Espai de Supervisió)

